

MODLITWA RÓŻAŃCOWA

Wstęp

Kiedyś na korytarzu w uniwersytecie rzymskim toczyła się rozmowa pomiędzy profesorem a studentem. W pewnym momencie młodzieniec sięgając po chusteczkę do kieszeni marynarki spowodował, iż niechcący wypadł mu na ziemię różaniec. Wypowiedział wtedy szokujące słowa: „Jaka ta moja matka głupia, ona różaniec mi dała”. Wtedy profesor pokazał swój różaniec i powiedział do studenta: „Synu, ty jesteś głupi, a twoja matka jest mądra, bo nauczyła cię modlitwy różańcowej”.

Mądra ta matka, która swojemu dziecku daje do ręki różaniec. A cóż powiedzieć o pięknej Białej Pani z Fatimy, która w złożonych rękach do modlitwy trzyma różaniec. Ten różaniec podaje wybranym pastuszkom, prosząc o jego codzienne odmawianie. Skoro Maryja prosi o tę modlitwę, proponuję tryptyk:

- 1. Refleksję**
- 2. Przesłanie**
- 3. Modlitwę.**

1. Refleksja

W refleksji zastanowimy się nad syntezą modlitwy warg z modlitwą serca, nad Biblią, będącą

źródłem kontemplacji różańcowej i nad relacją różańca do liturgii.

a) Synteza modlitwy warg z modlitwą serca

Jan Paweł II w liście apostolskim *Rosarium Virginis Mariae*¹ napisał, iż „Różaniec to kontemplacja «Oblicza Chrystusa z Maryją»”². Z kolei Paweł VI w adhortacji apostolskiej *Marialis cultus* przypomniał, że różaniec jest modlitwą kontemplacyjną:

Jeśli jej [kontemplacji] brak, różaniec upodabnia się do ciała bez duszy i zachodzi niebezpieczeństwo, że odmawianie stanie się bezmyślnym powtarzaniem formuł oraz że będzie w sprzeczności z upomnieniem Chrystusa, który powiedział: «Na modlitwie nie bądźcie gadatliwi jak poganie. Oni myślą, że przez wzgląd na swe wielomówstwo będą wysłuchani» (Mt 6,7)”³.

W *Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii* czytamy:

¹Jan Paweł II, List apostolski o różańcu, *Rosarium Virginis Mariae* (odtąd skrót RVM), 2002.

Zob.http://www.opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/listy/rosarium_virginis_16102002.html (z dnia 3 lutego 2015 roku).

²Tamże, nr 3.

³Por. J. Kudasiewicz, *Różaniec Dziewicy Maryi*, Kielce 2007, s. 20.

Różaniec domaga się odmawiania w rytmie spokojnej modlitwy i jakby z zatopioną w myślach powolnością, by przez to modlący się łatwiej oddał się kontemplacji tajemnic życia Chrystusa⁴.

Różaniec nie jest tylko modlitwą ludzkich warg. To także i przede wszystkim kontemplacja tajemnic naszego zbawienia dokonanego przez Chrystusa. To synteza Ewangelii niosącej nam zbawienie. Z Maryją wspominamy wydarzenia, które ciągle są aktualne i dotyczą każdego z nas⁵. Mamy z Matką Jezusa kontemplować (spoglądać w głąb) oblicze Chrystusa (czyli Jego życie). Zatem należy połączyć w różańcu modlitwę warg (zewnętrzna - Zdrowaś Maryjo), z modlitwą serca (wewnętrzna - rozważanie tajemnic różańcowych). Ta synteza modlitwy zewnętrznej z modlitwą wewnętrzną należy do istoty różańca.

Tak rozumiana kontemplacja sprawia, iż wtedy z Maryją upodobniamy się do Chrystusa.

b) Biblia źródłem kontemplacji różańcowej

Różaniec jest cenną modlitwą Kościoła dzięki zakorzenieniu w Biblii. Nie ma kontemplacji różańca bez Ewangelii. Bez znajomości tajemnic życia Jezusa,

⁴ Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Dyrektorium o pobożności ludowej i liturgii. Zasady i wskazania*, Poznań 2003, nr 197.

⁵ Por. S. Budzik, Wstęp, w: M.S. Wróbel, *Biblijne tajemnice różańca*, Lublin 2013, s. 5.

różaniec staje się przysłowiowym „klepaniem pacierzy”. Trzeba skończyć z bezmyślnym odmawianiem różańca na rzecz jego kontemplacji⁶. Bez wymiaru kontemplacyjnego różaniec może się przemienić w przysłowiową modlitwę warg bez zaangażowania serca. Za Pawłem VI trzeba powtórzyć: „Różaniec trzeba cenić, ale nie przeceniać. Trzeba cenić różaniec kontemplowany, a nie „klepany”. Brak kontemplacji w różańcu to „ciało bez duszy”- to trup⁷. Różaniec bez kontemplacji może być takim trupem. Przepiękna modlitwa może się zdegenerować i stać się bezmyślnym powtarzaniem formuł⁸. Warto w tym miejscu przywołać Tomasza Mertona, który mówił: „Bez kontemplacji liturgia staje się pobożnym widowiskiem, a różaniec zwykłą paplaniną”. Dzięki Biblii różaniec jest ciągle młody i świeży. Bowiem, kto posiada pogłębioną znajomość Biblii, ten nigdy nie będzie „klepał” różańca⁹.

c) Relacja różańca do liturgii

Rozważając tajemnice, poczynając od dziewiczego poczęcia Słowa Bożego, poprzez mękę, śmierć, zmartwychwstanie i owoce paschalne, jakim był dzień

⁶ Por. Kudasiewicz, *Różaniec Dziewicy Maryi*, s. 26.

⁷ Paweł VI, Adhortacja Apostolska *Marialis cultus* (odtąd skrót MC), Rzym 2 II 1974, nr 47.

⁸ Por. tamże.

⁹ Por. J. Kudasiewicz, *Różaniec Dziewicy Maryi*, s. 26.

Pięćdziesiątnicy, zauważa się powiązanie różańca z liturgią¹⁰. Ponadto różaniec karmi się Pismem Świętym i cały skierowany jest ku tajemnicy Chrystusa” (MC 48). Tak samo w liturgii „Pismo Święte ma doniosłe znaczenie [...]. Z niego bowiem pochodzą czytania [...], psalmy przeznaczone do śpiewu. Z niego czerpią natchnienie i ducha prośby, modlitwy i pieśni liturgiczne. W nim też trzeba szukać sensu czynności i znaków (KL 24; por. MC 51).

W liturgii „dokonuje się dzieło naszego Odkupienia” (KL 2), natomiast w różańcu, jak podkreśla Paweł VI, dzięki rozmyślaniu rozważa się te same tajemnice, które powinny pobudzać wolę człowieka do czerpania z nich norm życia (por. MC 55).

Nie można jednak różańca stawiać na równi z liturgią, ani przeciwstawiać liturgii. Różaniec należy do tzw. nabożeństw, które mają być zgodne z liturgią, a więc ma z niej wypływać i do niej prowadzić (por. KL 13). Chociaż są wyznaczone poszczególne dni tygodnia na różne tajemnice, to jednak chcąc zgodności w rozważaniu tajemnic różańcowych z celebrowaną tajemnicą dnia w liturgii (por. KL 13) należałoby dostosować poszczególną część koronki do danego obchodu. Dla przykładu można podać przypadającą w piątek uroczystość Narodzenia Pańskiego i wtedy zamiast odmawiania części bolesnej, można rozważać część radosną, w której występuje

¹⁰ Por. *Konstytucja o liturgii świętej* (odtąd skrót KL), w: II Sobór Watykański, Poznań 1986, nr 102-103.

tajemnica dnia. Ten przykład stanowi odpowiedź na zalecenie II Soboru Watykańskiego, który stwierdza, że „uwzględniając okresy liturgiczne, należy te nabożeństwa tak uporządkować, aby były zgodne ze świętą liturgią” (KL 13).

Trzeba podkreślić, iż różaniec, tak jak liturgia, ma wymiar anamnetyczny, a więc wydarzenia zbawcze, które są uobecniane dziś. Różaniec kryje w sobie także wymiar potrójnej normy liturgicznej: *lex credendi - lex orandi - lex vivendi*. Oznacza to, że wiara przeżywana i rozważana na modlitwie prowadzi i kształtuje konkretną postawę człowieka. Mówi o tym Kolekta z formularza *Mszy o Najświętszej Maryi Panny Różańcowej* :

Boże spraw, abyśmy rozważając tajemnice w różańcu Najświętszej Maryi Panny, według nich kształtowali swoje życie¹¹.

2. Przesłanie

a) By modlitwa różańcowa była owocna i miła Matce Najświętszej, należy ją kontemplować. Trzeba zatroszczyć się, aby modlitwę warg, łączyć z modlitwą serca. Do tej kontemplacji potrzebna jest Biblia, aby tajemnice zbawcze zawarte w różańcu ciągle pogłębiać. Chociaż różaniec nie jest liturgią, to ze względu na jego

¹¹ Zob. Formularz o *Najświętszej Maryi Panny Różańcowej*, w: *Mszalik z czytaniem na cały rok*, oprac. J. Nowak; A. Piętka, Poznań 2012, s. 527.

wymiar anamnetyczny jest szkołą formującą naszą chrześcijańską duchowość.

b) Zatem weźmy do ręki różaniec, ten łańcuch łączący ziemię z niebem, człowieka z Bogiem, dzieje zbawienia z naszym „tu i teraz”¹².

Dla przykładu, oto niewierzący prof. Giovanni Bovio ujrzał w domu matkę odmawiającą różaniec. Rzekł wówczas do niej: „Mamo, co ty robisz z tą zabawką w ręku? Wyrzuć to!”. Matka spełniła żądanie syna, położyła różaniec na stole i rzekła: „Patrz Janie, spełniłam twoją wolę, odkładam różaniec, ale co mi dasz w zamian za niego?”. Słowa te głęboko wzruszyły syna, ucałował ręce matki i podał jej różaniec. Wkrótce nawrócił się do Boga.

Zatem nie roztajmy się z różańcem jak matka owego profesora, jak święty o. Pio, który zapytany, ile różańców odmówił w ciągu jednego dnia, odpowiedział, albo dziewięćdziesiąt osiem, albo dziewięćdziesiąt dziewięć. Warto przypomnieć, iż papież Jan Paweł II, codziennie odmawiał wszystkie cząstki różańca.

3. Modlitwa

¹² Por. S. Budzik, Wstęp, w: M. S. Wróbel, *Biblijne tajemnice różańca*, s. 6.

Boże, spraw abyśmy rozważając tajemnice w różańcu Najświętszej Maryi Panny, według nich kształtowali swoje życie i osiągnęli to, co one obiecują¹³.

¹³ Zob. Formularz o Najświętszej Maryi Panny Różańcowej, s. 527.